

TÜRKİYE
İNSAN HAKLARI VE
EŞİTLİK KURUMU

RİZE L TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU ZİYARET RAPORU

(Rapor No: 2019/23)

(Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 17.12.2019 tarih ve 2019/71 sayılı kararında oy çokluğu ile kabul edilmiştir.)

ARALIK 2019

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	2
GİRİŞ.....	3
1. RİZE L TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU	3
1.1. Kurum Hakkında Genel Bilgiler	3
1.3. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler.....	4
2. TESPİT, GÖZLEM ve GÖRÜŞMELER	6
2.1. Şikâyet ve Talep Mekanizmasının İşlerliği	6
2.2. Fiziksel Koşullar.....	7
2.2.2. Kırılgan Gruplar: Çocuklar, anne yanında kalan çocuklar ve engelliler).....	7
2.2.4. Su Sorunu	8
2.3. Personel ve Yönetim.....	8
2.3.1. Mahpus-Personel İlişkileriyle Alakalı Bilgiler.....	8
2.3.2. Kurum İdaresi.....	8
2.3.2.2. Disiplin Cezaları ve Adli Soruşturmalar	9
2.4. Psiko – Sosyal Servis Hizmetleri	9
2.5. Eğitsel, Sosyal, Sportif ve Kültürel Faaliyetler	9
2.6. Dış Dünyayla Etkileşim.....	10
3. GEÇMİŞ TAVSİYELERİN UYGULANMASI	11
4. TAVSİYELER	11
3.1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler	11
3.2. Adalet Bakanlığına Yönelik Tavsiyeler	12

KISALTMALAR

AÖF	: Açık Öğretim Fakültesi
AÖL	: Açık Öğretim Lisesi
AÖO	: Açık Öğretim Ortaokulu
ARDEF	: Araştırma ve Değerlendirme Formu
BM	: Birleşmiş Milletler
CAT	: Birleşmiş Milletler İşkence ve Diğer Zalimane, Gayri İnsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Sözleşme
CPT	: Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi
İKM	: İnfaz Koruma Memuru
OPCAT	: İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek İhtiyari Protokol
TİHEK	: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
UÖM	: Ulusal Önleme Mekanizması

GİRİŞ

1. Bu rapor, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK) tarafından Rize L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.
2. 28.01.2014 tarihli ve 28896 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi’ne Ek İhtiyari Protokol (OPCAT)”¹; sözleşmeye taraf ülkelerin işkence ve kötü muamele ile mücadele amacıyla her türlü alıkonulma mekânlarını ziyaret etmeye yetkili bir Ulusal Önleme Mekanizması (UÖM) kurması gerekliliğini hüküm altına almaktadır. TİHEK; kuruluş kanunu olan 6701 sayılı Kanun’un 9 uncu maddesinin 1 inci fıkrasının (1) bendiyle OPCAT hükümleri çerçevesinde, UÖM olarak görev yapmaktadır. Bu çerçevede, aynı maddenin (j) bendinde kurumun mahpus ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmektedir.
3. Bu görevin ifası kapsamında, 22.08.2019 tarihli TİHEK Başkanlık görev emri üzerine, 27-28.08.2019 tarihlerinde Rize L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna¹ habersiz bir ziyaret düzenlenmiştir.
4. Ziyaret heyeti, TİHEK Kurul üyesi M. A., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanı N. Ö., Görevli Hakim Ç. G., Görevli Cumhuriyet Savcısı M. B., Uzm. Psikolog A. Ö. ve Dr. A. A. T.’ dan oluşmuştur.

1. RİZE L TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU

1.1. Kurum Hakkında Genel Bilgiler

5. Rize L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu 2008 yılında açılmış, Kalkandere ilçe merkezine 10 km mesafede Aksu mahallesinde konumlanmıştır. Ceza infaz Kurumu 7 kişilik 61 ünite, 3 kişilik 4 oda, 40 adet tek kişilik oda sistemine uygun olarak yapılmıştır. Mevcut arttırılmış kapasitesi 1405 kişilik olup, Bir bölümü yüksek güvenlikli ceza infaz kurumu statüsündedir. Ceza İnfaz Kurumunda 1 adet iç kantin, 1 adet dış kantin ve çay ocağı işletmeciliği, maket atölyesi, Rize bezi dokuma atölyesi, alüminyum ve bakır folyo atölyesi, fotoğraf, terzi, çamaşır yıkama ve kurutma, fotokopi iş kolları bulunmaktadır.
6. Kurum arttırılmış kapasitesi aşağıdaki gibidir;

A Blok 1. kısım; 6 adet 28 kişilik, olmak üzere toplam 168 kapasitelidir.

¹ Bundan sonra kısaca Kurum olarak ifade edilecektir.

A Blok 2. kısım; 6 adet 28 kişilik, olmak üzere toplam 168 kişi kapasitelidir.
A Blok 3. kısım; 6 adet 28 kişilik, olmak üzere toplam 168 kişi kapasitelidir.
A Blok 4. kısım; 6 adet 28 kişilik, olmak üzere toplam 168 kişi kapasitelidir.
A Blok 5. kısım; 6 adet 28 kişilik, olmak üzere toplam 168 kişi kapasitelidir.
A Blok 6. kısım; 6 adet 28 kişilik, olmak üzere toplam 168 kişi kapasitelidir.
A Blok 7. kısım; 6 adet 28 kişilik, olmak üzere toplam 168 kişi kapasitelidir.
A Blok 8. kısım; 6 adet 28 kişilik, olmak üzere toplam 168 kişi kapasitelidir.
A Blok 9. kısım; 4 adet 6 kişilik koğuş, 23 adet 1 kişilik müşahede odası,
B Blok 1. kısım; 1 adet 10 kişilik koğuş, 1 adet 6 kişilik bayan koğuşu
C Blok 1. kısım; 2 adet çocuk koğuşu
A Blok kısımlarda bulunan koğuşlar 230 metrekaredir.
B Blok kısım 1 adet 160 metrekare 1 adet 200 metrekaredir.
C Blok kısım 2 adet 200 metrekaredir.

7. Kurumun toplam arsa büyüklüğü ve diğer kullanım alanlarının boyutları aşağıdaki gibidir:

Toplam Arsa Alanı	: 86.982,98 M ²
Bina Kullanım Alanı	: 20.590,50 M ²
Güvenlik Alanı	: 9.885,00 M ²
Jandarma Binası	: 518,00 M ²
Ziyaret Kabul	: 450,00 M ²
Lojman Bina Oturum Alanı:	: 1.340,00 M ²
Lojman Toplam Alanı	: 7.770,00 M ²
Su Deposu	: 200,00 M ²
Aritma Tesisi	: 430,00 M

8. Kurumda engelli koğuşu bulunmamakla birlikte psikolojik hastalıkları bulunan kişilerin diğer mahpuslarla birlikte tutulduğu görülmüştür.

1.3. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler

9. 02.09.2019 tarihi itibari ile Kurumda, 1080 hükümlü, 252 hüküm özlü, 145 tutuklu bulunmaktadır. Kalabalıklaşma nedeniyle koğuşlara ranza konularak kapasite artırımına gidilmiştir.

10. Annesi yanında kalan 1 çocuk bulunmaktadır. Kadın mahpus sayısı 24, çocuk mahpus sayısı ise 4'tür.

11. 2019 yılı itibari ile iş yurdunda toplam 36 hükümlü çalışmaktadır. 2018 yılı iş yurdu faaliyetleri çerçevesinde 58 h/t çalışılmış olup 634.084,26 TL net kar elde edilmiştir.

1.4. Kurum Personeli

12. Kurumda fiilen görev yapan 230 personelin meslek grubu, unvanlarına göre dağılımı şu şekildedir:

Kurum Müdürü	1
Kurum İkinci Müdürü	4
İdare memuru	1
Sayman	1
Diş hekimi	1
Doktor	Münhal
Öğretmen	1
Psikolog	2
Sosyal çalışmacı	1
İnfaz ve koruma baş memuru	13
İnfaz ve koruma memuru	100
İnfaz ve koruma memuru – 4/B	95
Sağlık memuru	2
Sağlık memuru– 4/B	2
Teknisyen	4
Teknisyen– 4/B	1
Cezaevi kâatibi– 4/B /Bilgisayar İşletmeni	4/1
Hizmetli	1
Aşçı	1
Aşçı – 4/B	3
Şoför	6
Şoför– 4/B	6
Kaloriferci	1
Toplam	252

13. Kurumda görev yapan 252 personelin 6'sı yüksek lisans mezunu, 118'i 4 yıllık fakülte mezunu, 62'si 2 yıllık yüksekokul mezunu, 66'sı lise mezunudur.

14. Kurum personellerinin Erzurum Hüseyin Turgut Eğitim Merkezinde hizmet içi eğitim aldığı belirtilmiştir. Alınan Eğitimler UYAP kullanımı, Mesleki Müdahale Teknik ve Taktikleri, Firar Girişimlerini Önleme ve Acil Durumlara Müdahale, Kişisel Gelişim, Mutfak Hizmetleri ve Hijyen Eğitimi, Yangın ve Acil Durumlara Müdahale, X Ray Cihazı ve Duyarlı Kapı kullanımı, Ardıç Personel Eğitim Programı, Mektup Okuma Eğitimi, Çocuk Hakları ve Çocuk Tutuklu ve Hükümlülerle İletişim Becerileri Eğitimi, Mahkum Kabul eğitimleridir.
15. Kurum personellerine İnsan hakları eğitimi ile işkenceye ve kötü muamele karşı hizmet içi eğitim verildiği belirtilmiştir.

2. TESPİT, GÖZLEM ve GÖRÜŞMELER

16. Ziyaret öncesinde heyetimiz, Kurum ve Ulusal Önleme Mekanizması hakkında ceza infaz kurumu yönetimine bilgi vermiş, Kurum müdürü ile görüşerek İnfaz Kurumu hakkında genel bilgiler almıştır. İki gün süren ziyaret sürecinde, koğuşlarda, ya da kurumun çeşitli bölümlerinde bulunan mahpuslarla kurum görevlileri bulunmaksızın görüşme yapılarak bu kişilerin şikâyet ve talepleri dinlenmiştir. Sonrasında ziyaret heyeti tarafından havalandırma alanı ve konferans salonu gibi aktivite alanları, revir, psiko-sosyal servis, açık ve kapalı görüş alanları ile diğer ortak alanlar incelenmiş ve akabinde ziyaret sonlandırılmıştır.

2.1. Şikâyet ve Talep Mekanizmasının İşlerliği

17. İşlevsel şikâyet prosedürleri kötü muameleye karşı temel bir güvencedir.² Bu açıdan, özgürlüğünden mahrum bırakılan kişilerin doğrudan, ailesi tarafından veya yasal temsilcisi tarafından alıkonulma merkezi idaresine ve bağımsız organlara başvuru yapabilmesi gerekmektedir.
18. Dilekçeler sabah sayımı esnasında her mahpustan alınmakta, sorumlu infaz ve koruma baş memurluğu tarafından kaşelenip ikinci müdürün incelemesinden sonra ilgili yerlere gönderilmektedir. Dilekçeler, infaz işlemleri, mahkemelerle yapılan yazışmalar, hastane, revir, açık kuruma ayrılma, denetimli serbestliğe ayrılma gibi konuları içermektedir.
19. TV ve buzdolabı ve radyo ihtiyaçlarının olduğu, ücreti mukabilinde satın almak istemelerine rağmen kantinde bulunmadığından bahisle taleplerinin geri çevrildiği belirtilmiştir.
20. Astım, hepatit gibi hastalıkları olan kişilerin bulunduğu, bu kişilerin daha uygun şartlara sahip bir ceza infaz kurumuna nakil talepleri bulunmaktadır.
21. Spora haftada bir çıktıkları, sosyal faaliyetler konusunda yazılı ve sözlü olarak idareden talepte buldukları halde taleplerinin sonuçsuz kaldığı belirtilmiştir.

² CPT, Yetişkinler İçin Psikiyatri Kurumlarında Kısıtlama Yöntemleri, CPT/Inf(2017).

2.2. Fiziksel Koşullar

2.2.1. Genel Bilgiler

22. CPT'ye göre cezaevlerindeki tutulma şartlarının bütün boyutları CPT'nin görev alanına girmekte; düzenlemelerle ilgili eksikliklerden veya yetersiz kaynaklardan dolayı kötü muamele ortaya çıkabilmektedir. Bu nedenle bir tesisteki genel yaşam kalitesi, CPT açısından oldukça önemlidir. Söz konusu yaşam kalitesi, büyük ölçüde mahkumlara sunulan faaliyetlere ve mahkumlar ve personel arasındaki ilişkilerin genel durumuna dayanmaktadır.³
23. Bölgenin iklim koşulları nedeniyle koşullar aşırı nemli olmakla birlikte havalandırma ve aydınlatma yetersiz kalabilmektedir. Bazı koşulların çatısının aktığı görülmüştür.
24. Koşullarda ikişer adet tuvalet ve banyo mevcut. Haftada 3 gün 12 şer saat sıcak su verilmektedir. Bu durum banyo kullanımını zorlaştırmaktadır.
25. Mutfağın hijyen koşulları yeterli olmamakla birlikte mutfak çalışanlarının portör muayeneleri yapılmaktadır.
26. Geçici koşunun bakımsız olduğu görülmüştür. Boyaları yer yer dökülmüş, yataklar kirli, çarşaf ve nevresim bulunmamaktadır.
27. Bazı koşullarda yatakların yerlere serilmesi zorunluluğu doğmaktadır.
28. Saat 07.00'de açılan havalandırma kapısının 19.00'da kapandığı, kapının kapanması sonrasında koğuş içlerinde sigara içildiği, bu durumun sağlık sorunları olanları olumsuz etkilediği görülmüştür.
29. Sabah 08.00 ve akşam 20.00 de olmak üzere 2 sayım yapıldığı belirtilmiştir.

2.2.2. Kırılgan Gruplar: (Çocuklar, anne yanında kalan çocuklar ve engelliler)

30. Kurumda çocuk koğuşu bulunmaktadır. Bu koğuşta 17 yaşında 4 çocuk kalmakta ve bu çocukların çeşitli sosyal faaliyetlere katıldıkları belirtilmiştir.
31. Daha önce koğuşta kalanlar, çocuk koğuşundaki buzdolabının kablosunu kestiği için buzdolabı olmadığı görülmüştür.
32. Bir koğuşta, %80 şizofren hastası teşhisi konulmuş ayrıca tedaviyi ve hastalığı kabullenmeyen hastanın diğer mahpuslarla birlikte tutulduğu görülmüştür.

2.2.3. Sağlık Koşulları

33. Kurumda, 1 adet aile hekimi ve 4 adet sağlık memuru haftada 5 gün gündüz mesaisi yapmaktadır. Mahkumların 15 günde bir revir hakları bulunmaktadır. Acil durumlarda gündüz

³ CPT 2. Genel Rapor, Cezaevleri, [CPT/Inf (92) 3]

revirde mesai saatleri dışında ambulansla hastanede mahpusların tedavisi yapılmaya çalışılmaktadır. HIV (AIDS) hastalığı olanlar ayrı bir koğuştta tutulmakla birlikte diğer hastalar için bir hasta koğuşu bulunmamaktadır.

34. Kuruma ilk girişte mahpuslar sağlık kontrolünden geçirilmektedir.

35. Genel olarak hastaneye sevklerde sorun yaşandığı mahpuslarca belirtilmiştir. uzun süredir hastaneye sevk beklediğini belirten mahpuslar bulunmaktadır. Kanser gibi ciddi rahatsızlıkları olan kişilerin de benzer sorunlar yaşadığı, askerlik süresinin kısalması nedenleriyle erken terhislerin ve azalan asker sayısının hastaneye sevkleri olumsuz etkileri olduğu anlaşılmaktadır.

2.2.3. Kantin

36. İç çamaşırı ve terlik gibi ihtiyaçlarını kantinden temin edilmektedir. Bu ürünlerin kalitesiz olduğu mahpuslar tarafından yoğun bir şekilde ifade edilmiştir.

2.2.4. Suya Erişim

37. Koğuşlara şebeke suyu verilmekte olup su kesintilerine karşı su deposu bulunmaktadır.

38. Su Deposu'nun boyutu 200,00 M², arıtma tesisi ise 430,00 M²'dir.

39. Haftanın 3 günü 12'şer saat sıcak su verilmektedir.

40. İç kantinde içme suyu satılmaktadır.

41. Su kesintisinin çok sık yaşanması, verilen sıcak suyun duş ve çamaşır yıkamak için kullanılması, sıcak suyun koğuşlarda kalan mahpus sayısından bağımsız olarak her koğuşa aynı miktarda verilmesi nedeniyle sorun oluşturmaktadır.

2.3. Personel ve Yönetim

2.3.1. Mahpus-Personel İlişkileriyle Alakalı Bilgiler

42. Kurumda görev yapan erkek İKM'lerin mahpuslara karşı tutumlarının olumlu olduğu ifade edilmiştir.

2.3.2. Kurum İdaresi

2.3.2.1. Kuruma Kabul

43. Kuruma ilk gelişlerinde mahpuslara Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük'ün 46'ncı ve ilgili diğer maddelerine uygun olarak; arama elbisesi giydirilip, önce bedenin üst kısmındaki giysiler çıkarttırılıp, sonra bedenin alt kısmındaki giysiler üst kısmındaki giysiler giyildikten sonra çıkarttırılarak arama yapıldığı ifade edilmiştir.

2.3.2.2. Disiplin Cezaları ve Adli Soruşturmalar

44. Son bir yıl içinde mahpuslara; kınama, bazı etkinliklere katılmaktan alıkoyma, ücret karşılığı çalışılan işten yoksun bırakma, haberleşme veya iletişim araçlarından yoksun bırakma veya kısıtlama, ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma ve 1 ile 20 gün arası hücreye koyma cezaları uygulanmıştır.
45. Kurumda yaşanan ve ilgili mercilere bildirilen adli vaka sayısı (suç duyurusu) 279 adettir.
46. İnfaz kurumunda müşahede odası bulunmaktadır.⁴
47. Tüm cezaevini görüntüleyen 40 adet ekran ve 313 kameranın olduğu, kayıtların ortalama 5,6 ay saklandığı, Sadece soruşturmaya esas ses kayıtlarının sürekli saklandığı belirtilmiştir.
48. Kurumda 3 adet, içi sert plastik ile kaplanmış müşahede odası bulunmaktadır. İki köşede, tavan ile duvarın kesişiminde kameralar bulunmaktadır. Her bir odanın alanı yaklaşık 10 m2 olup içlerinde küçük bir pencere ve tuvalet bulunmaktadır.

2.4. Psiko – Sosyal Servis Hizmetleri

49. Sağlık servisinin sunduğu hizmetler; mahpusların muayenesi, teşhis, hastaneye sevk, reçete düzenleme, ilaç temini ve dağıtımıdır. Psiko-sosyal servisin sunduğu hizmetler ise mahpuslarla bireysel görüşmeler yapmak, grup çalışması yapmak, gözlem ve sınıflandırma formu düzenlemek, durum bildirim formu düzenlemek, ruhsal takip görüşmeleri yapmak ve kriz anından sonra takip görüşmeleri yapmaktır.
50. Hizmetlerin sunumunda gecikmeler yaşandığı anlaşılmıştır. Bu durum personel tarafından da belirtilmiştir.
51. Psikolog ile görüşme talebinin karşılanmadığını belirten daha önce ilaç ile intihar girişiminde bulunan bir mahpus bulunmaktadır. Çocuklarla grup görüşmeleri yapılmadığı çocuk mahpuslar tarafından ifade edilmiştir.

2.5. Eğitsel, Sosyal, Sportif ve Kültürel Faaliyetler

52. 2019 yılı içinde her ay içinde en az 1 dini, 1 genel konferans, 2 bilgi yarışması, 2 sinema gösterimi, 1 münazara düzenlenmiş olduğu, 3 aylık dönem içerisinde 1 şiir dinletisi ve önemli günlerin kutlamaları yapıldığı, tören ve anma faaliyetleri gerçekleştirildiği idare tarafından belirtilmiştir.

⁴ Bu odalar, Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Tüzüğün "Kısıtlayıcı önlemler" başlıklı 185'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca; tehlikeli hâlde bulunan, kurum güvenliğini, kendisinin veya diğer kişilerin güvenliğini ciddi tehlikeye düşüren hükümlü/tutukluların "saatlerle" ifade edilebilecek sürelerle, hükümlünün saldırganlığının devam edip etmediğinin belirli aralıklarla sakinleşip sakinleşmediğinin kamera ile gözlem ve kontrolünün yapıldığı odalardır.(TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, *Elazığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Raporu*, 2018, s.15)

53. Kurumda ÖSYM tarafından düzenlenen sınavların işlemlerinin yürütüldüğü, kurum bünyesinde açık öğretim ortaokuluna kayıtlı 17, açık öğretim lisesine 175, Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesine 42, Erzurum Açık Öğretim Fakültesine 7, İstanbul Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesine kayıtlı 3 mahpus bulunmaktadır.
54. Kurumumuzda mahpusların meslek öğrenci amacıyla imkânlar ölçüsünce makrome (örgü yapımı), fillografi tekniği ve sepet örücülüğü gibi kurslar açılmaktadır.
55. Dokuma Kursu 17 mahpusun katılımı ile, Rize Bezi ve Serpme Atölyesi ise 10 mahpusun katılımı ile devam etmektedir.
56. Kurum kütüphanesinde 3402 adet kitap ve dergi bulunmaktadır. 01.01.2019 – 01.09.2019 tarihleri arasında 1657 kitap okunmuştur.
57. Kurumda kapalı spor sahası bulunmaktadır. Kapalı spor sahası içerisinde basketbol sahası, voleybol filesi, bir masa tenisi bulunmaktadır.
58. Spora çıkılabildiği ancak diğer kursların hiçbirinden yararlanılamadığı görüşme yapılan bir kısım mahpuslar tarafından ifade edilmiştir.

2.5. İşyurtları

59. Kurumda işyurdu bulunmaktadır. 1 adet iç kantin, 1 adet dış kantin ve çay ocağı işletmeciliği, maket atölyesi, Rize bezi dokuma atölyesi, alüminyum ve bakır folyo atölyesi, fotoğrafçılık, terzi, çamaşır yıkama ve kurutma, fotokopi çekimi gibi iş kolları bulunmaktadır. 2018 yılı iş yurdu faaliyetleri çerçevesinde 58 mahpus çalışmış olup 634.084,26 TL net kar elde edilmiş, 2019 yılı itibari ile işyurdunda toplamda 36 mahpus çalışmaktadır.

2.6. Dış Dünyayla Etkileşim

60. Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik kapsamında görüşler koğuş programına göre yapılmaktadır. Her ayın ilk 3 haftası kapalı görüş, son haftası ise açık görüş yaptırılmaktadır. Mahpusların 3 üncü dereceye kadar kan ve kayın hısımları ile arkadaş görüş listesinde belirtilen kişiler ile görüş yapılabilmektedir.
61. Telefon hakkı ise, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanunun 88 inci maddesi ile oda ve koğuşlara ilişkin yapılan programa göre kullandırılmakta, 3 üncü dereceye kadar kan ve kayın hısımları ile arkadaş görüş listesinde belirtilen kişilerle haftada 10 dakika yapılabilmektedir. Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alan hükümlüler ise 15 günde 1 defa olmak üzere telefon görüşü yaptırılmaktadır.
62. Açık görüş süresi 45 dakika olarak uygulanmaktadır. Görüş sürelerinin arttırılması ve sevk günü geldiğinde açık görüşle çakıştığında sevkten vazgeçmeleri gerektiği bunun da hak kaybına yol açtığı, bu nedenle sevk günü ile açık görüş gününün çakışmaması için idarenin düzenleme yapması mahpuslar tarafından talep edilmiştir.

63. Televizyon kanallarının çeşitliliği konusunda alıkonulanlarca talepte bulunulmuştur.
64. Kurumda 8 adet mahrem görüşme odası bulunmakta olup mahrem görüşme odası her suç tipine kullandırılmamaktadır. Her mahrem odanın içinde yatak, banyo, tuvalet, buzdolabı ve eşya dolabı bulunmaktadır. 2019 yılında, ziyaret tarihi itibariyle 3 mahpusa kullandırılmıştır

3. GEÇMİŞ TAVSİYELERİN UYGULANMASI

65. **Yaşanan geçici kalabalıklaşma nedeniyle koğuşlara verilen sıcak suyun bazı durumlarda ihtiyaçları karşılamadığı ve buna ilişkin iyileştirmeler yapılması tavsiyesine ilişkin olarak;**
66. Kurumda haftanın 3 günü 12'şer saat sıcak su verilmektedir. Su kesintisinin çok sık yaşanması, verilen sıcak suyun duş almak ile birlikte çamaşır yıkamak için de kullanılması, sıcak suyun koğuşlarda kalan mahpus sayısından bağımsız olarak her koğuşa aynı miktarda verilmesi nedeniyle sıcak su sorununun halen devam ettiği görülmüştür.
67. **Sportif faaliyet alanlarının özellikle kadın mahpusların kullanımı bakımından yetersiz kaldığı, bu konuya ilişkin iyileştirmeler yapılması tavsiyesine ilişkin;**
68. Sportif faaliyet alanları kadın mahpusların kullanımı yönünden yetersiz kalmaya devam etmektedir.
69. **Açık ve kapalı görüşlerde görüşme yerine gidene kadar geçen sürenin görüşme süresinden düşülmesi uygulamasından vazgeçilmesi gerektiği tavsiyesine ilişkin;**
70. Rapora konu takip ziyareti tarihinden önce, kurum ile yapılan yazışmalarda konuya ilişkin düzenleme yapıldığı ve ziyaret süresinin mahpusun ailesi ile bir araya getirildiği an başlatıldığı belirtilmiştir. Ancak tavsiyenin kısmen uygulandığı görülmüştür.
71. **Diş hekimine erişimde yaşanan sorunların giderilmesi tavsiyene ilişkin;**
72. Kuruma diş hekimi ataması yapıldığı ve tavsiyenin uygulandığı görülmüştür.

4. TAVSİYELER

3.1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler

73. Psikolojik rahatsızlıkları olan mahpusların ayrı tutulması ve sürekli gözetim altında olmalarının sağlanması,
74. Çatısı akan koğuşların çatılarının onarılması,
80. Mutfağın daha hijyenik koşullara kavuşturulması,
81. Battaniye, çarşaf gibi eşyaların belirli aralıklarla ücretsiz yıkanması,

- 82.Suçta sürüklenen çocuklar için özel eğitim programı hazırlanması, psikolog ile grup görüşmeleri yaptırılması, koşullarındaki eksiklerin tamamlanması,
- 83.Hastaneye sevkler konusunda sorunların giderilmesi,
- 84.Çeşitli rahatsızlıkları doktor raporu ile belirlenmiş kişilerin özel ihtiyaçlarına hassasiyet gösterilmesi,
- 85.Sıcak su verilme süresinin koşulların mevcudu göz önünde bulundurularak ayarlanması,
- 86.Geçici koğuşun yeniden düzenlenerek standartlara uygun hale getirilmesi,
- 87.Televizyon kanallarının anketle belirlenmesi,
- 88.İslah fonksiyonunun gereği gibi yerine getirilmesi adına sosyal, sportif ve kültürel faaliyetlerin sıklığının ve çeşitliliğinin artırılması,
- 89.Kadın mahpuslardan, maddi olarak ihtiyaçlarını karşılayamayanların iş imkânlarından öncelikli olarak yararlandırılması.
- 90.Sevk günü ile açık görüş gününün çakışmaması için düzenleme yapılması
- 91.Mahrem odanın kullandırılma sıklığının artırılması,

3.2. Adalet Bakanlığına Yönelik Tavsiyeler

- 92.Ceza infaz kurumları nakil sisteminin oluşturulup, farklı coğrafi bölgelerde tutulan mahpusların karşılıklı nakilleri gerçekleştirilmesi ve aileleri ile etkileşimlerinin sağlanmasının mahpusların ruhsal durumları ve rehabilitasyonları açısından olumlu sonuçlar doğuracağı ayrıca infaz kurumu içerisindeki kalabalıklaşmaya bağlı temel sorunların çözülmesinde fayda sağlayacağı,⁵
- 93.Yüzde seksen şizofren hastası teşhisi konulmuş ayrıca tedaviyi ve hastalığı kabullenmeyen mahpusun ve benzer durumda olanların uygun kurumlara nakillerinin sağlanması, hususları tavsiye edilmektedir.

⁵ Kütahya Kapalı ve Açık Ceza İnfaz Kurumu Raporu.